

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 002487 11 Кж 7
Бања Лука, 24.3.2011. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Драгомира Миљевића, као чланова вијећа уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптужених Д. П. и М. М., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Републике Српске – општи дио, одлучујући о жалбама оптуженог Д. П. и његовог браниоца, адвоката В. Р. из Б. Л., те оптуженог М. М. и његовог браниоца, адвоката М. Љ. из Б. Л., изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 002487 10 К од 29.10.2010. године, након одржане сједнице вијећа, којој су присуствовали замјеник Главног републичког тужиоца Светлана Брковић, оптужени и њихови браниоци, дана 24.3.2011. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбијају се, као неосноване, жалбе оптужених Д. П., М. М. и њихових бранилаца, те потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 002487 10 К од 29.10.2010. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 002487 10 К од 29.10.2010. године, оглашени су кривим Д. П. и М. М., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Републике Српске – општи дио (у даљем тексту: КЗ РС – општи дио) и осуђени на казне затвора, и то оптужени Д. П. у трајању од 8 (осам) година а оптужени М. М. у трајању од 13 (тринаест) година, у које је, на основу члана 50. став 1. КЗ РС – општи дио, урачунато вријеме проведено у притвору. На основу члана 99. став 1. и 3. у вези са чланом 96. Закона о кривичном поступку – Пречишћени текст (у даљем тексту: ЗКП – Пречишћени текст), оптужени Д. П. је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка у износу од 1.309,00 КМ, те заједно са М. М. да солидарно накнаде преостали дио трошкова кривичног поступка у износу од 405,40 КМ. На основу члана 108. став 3. истог Закона, чланови породице оштећених С. и А. К. и М. О., са имовинскоправним захтјевом, су упућене на парницу.

Против наведене пресуде жалбе су, благовремено, изјавили оптужени Д. П. и његов бранилац, адвокат В. Р. из Б. Л., те оптужени М. М. и његов бранилац, адвокат М. Љ. из Б. Л.

Оптужени у жалбама нису навели основе побијања пресуде, али приговорима садржаним у образложењу оспоравају правилност чињеничних утврђења и закључак да су починили кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ РС – општи дио, за које су том пресудом оглашени кривим.

Браниоци оптужених, пресуду побијају због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, повреде кривичног закона и одлуке о казни, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени ослободе од оптужбе, или да се пресуда укине и одреди одржавање претреса.

У писмено поднесеном одговору на жалбу, Окружни тужилац из Б. Л., је предложио да се жалбе оптужених и њихових бранилаца одбију, као неосноване и првостепена пресуда потврди.

У сједници вијећа Врховног суда Републике Српске, браниоци оптужених су изложили жалбе, а уз сагласност оптужених и жалбе које су они лично изјавили, остајући код разлога и приједлога садржаних у њиховом образложењу. Замјеник Главног републичког тужиоца је изложила писмени одговор на жалбе, те подржала дате разлоге и приједлог.

Испитујући побијану пресуду у дијелу који се побија жалбама, у смислу одредбе члана 320. ЗКП – Пречишћени текст, одлучено је као у изреци ове пресуде из следећих разлога:

Оспоравајући правилност и законитост побијане пресуде, жалба браниоца оптуженог Д. П. садржи тврдњу да је та пресуда захваћена разноврсним облицима битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка ј) ЗКП – Пречишћени текст, и то у виду неразумљивости изреке пресуде, њеној притвријечности самој себи и разлозима, изостанку разлога о одлучним чињеницама, те знатној противријечности датих разлога са садржином доказа. Надаље, по ставу ове жалбе, као и жалбе браниоца оптуженог М. М., у поступку који је предходио доношењу побијане пресуде, а на главном претресу пред првостепеним судом, повријеђено је право на одбрану, јер су одбијени приједлози одбране за извођење појединих доказа, те је тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП – Пречишћени текст.

Неосновани су приговори изнесени у жалби браниоца оптуженог Д. П. у прилог тврдњи да је побијана пресуда захваћена свим наведеним облицима битних повреда одредаба кривичног поступка из одредбе члана 311. став 1. тачка ј) ЗКП – Пречишћени текст, јер изрека пресуде садржи јасан чињенични опис реалних радњи оптужених као саизвршилаца, јасно одређује њихов психички однос према дјелу у цјелини, дакле и према последици, а што је све усклађено са датим разлозима о одлучним чињеницама на којима првостепени суд заснива закључак о кривици оптужених за почињено дјело, за које су том пресудом оглашени кривим. Надаље, у овој жалби није конкретизовано који су

то разлози о одлучним чињеницама у пресуди изостали, а означене недостатке образложења, у форми противрјечености датих разлога са садржином изведених и прихваћених доказа, одредба члана 311. став 1. тачка ј) ЗКП – Пречишћени текст, не прописује као битну повреду одредаба кривичног поступка. Ради тога је овај суд, изнесене аргументе жалбе, којима се наглашава садржина записника о увиђају (у коме је констатовано да је у близини тијела оштећеног М. О. пронађена чаура испалена из аутоматског оружја) и тиме указује на неусклађеност овог доказа са датим разлозима и закључком побијане пресуде (да је оштећени лишен живота из пиштоља), испитао у оквиру жалбеног основа погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, јер се у суштини овим приговорима оспорава правилност оцјене спроведених доказа, па слиједом тога и ваљаност датих разлога за одлучне чињенице.

Надаље, у складу са овлаштењима суда која су прописана у одредби члана 278. став 2. ЗКП – Пречишћени текст и поштивање обавезе коју успоставља одредба члана 304. став 7., истог Закона, у побијаној пресуди су дати образложени разлози за одбијање приједлога одбране оптуженог Д. П. и саслушање свједока др. М. А. (на околности утврђивања здравственог стања свједока др. Ф. М.) и приједлога одбране М. М. да се провјере у Суду БиХ одређене тврдње оптуженог (да се обраћао предсједници тог суда и да су га покушали саслушати овлаштени радници СИП-е, а све у вези са овим кривичним дјелом), ради чега није повријеђено право на одбрану и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП - Пречишћени текст, на коју се указује жалбама бранилаца оптужених.

Надаље, приговорима садржаним у жалбама оптужених и њихових бранилаца, се не може оспорити правилност чињеничних утврђења и закључак побијане пресуде да су оптужени, дана 29.12.1993. године за вријеме оружаног сукоба у БиХ, у В., подручје општине Б. Л., као припадници ВП ... заједно лишили живота С. и А. К., а оптужени М. М. лишио живота М. О., који су били цивили бошњачке националности, и тиме починили кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ РС- посебни дио, за које су том пресудом оглашени кривим. Такав закључак резултат је правилне оцјене свих спроведених доказа оптужбе и одбране и то појединачно и у међусобној повезаности, управо на начин како то захтјева одредба члана 295. став 2. ЗКП - Пречишћени текст. Разлоге за такав закључак, као мјеродавно образложене и ваљане, овај суд у цјелости прихвата и њихова правилност се изнесеним жалбеним аргументима, не може оспорити.

Супротно изнесеним жалбеним приговорима, овај суд налази да нема сумње у вјеродостојност исказа свједока-очевидаца Н. Ш. и Д. Т., а затим ни сумње у правилност оцјене и других спроведених доказа, на којима је заснована побијана пресуда. Њихови искази су, са аспекта садржаја конзистентни (у истрази и на главном претресу) и међусобно сагласни у свим одлучним чињеницама, јер су на идентичан начин описали околности под којима су оптужени Д. П. и М. М. лишили живота оштећене С. и А. К. у њиховој породичној кући, а непосредно након тога, на путу срели оштећеног М. О., кога је оптужени М. М., лишио живота. Искази ових свједока потврђени су исказима свједока А. Т., мајке Д. Т.1 и С. Ш., супруге Н. Ш., који су од свог сина односно супруга, исте вечери након критичног догађаја, сазнали све о извршеном дјелу и

идентитету извршилаца. У битноме су потпуно сагласни и са исказом свједока В. М., који је са прозора своје породичне куће у В., критичне прилике посматрао начин и околности под којима је лишен живота његов комшија, оштећени М. О., и све то у истрази, а затим на главном претресу, у условима непосредности и контрадикторности, увјерљиво потврдио. Ради тога су, са аспекта квалитета и прихватљивости исказа ових сведока, неосновани жалбени приговори браниоца оптуженог Д. П., којима се једном опширном и детаљном анализом њихових садржаја, указује на разлике у изношењу одређених чињеница, које прихвата и првостепени суд и образлаже их у побијаној пресуди, јер се те разлике, и по мишљењу овог суда, односе само на оне околности које су временски предходиле или су услједиле након критичног догађаја. Исто се односи и на чињеничне приговоре, изнесене у жалбама оптужених и браниоца оптуженог М. М., којима се оспорава правилност оцјене доказа, првенствено вјеродостојност исказа свједока Н. Ш. и Д. Т.

Надаље, првостепени суд је правилно цијенио „налаз и мишљење“ од 29.12.1993. године, који је сачинио др. Ф. М., на којем одбрана оптуженог Д. П. гради алиби, кроз тврдњу да је у вријеме извршења дјела оптужени био на љекарском прегледу у санитету ... К. бригаде, стационарном у Ц. И по мишљењу овог суда, а супротно жалбеним приговорима, није било основа да се овај доказ одбране прихвати као вјеродостојан, јер свједоци З. З., Р. Р., Б. А. и М. К., потврђују да таквих образаца на којем је сачињен „налаз и мишљење“, и писало ВМЦ Б. Л., у наведено ратно вријеме није било у санитету ... К. бригаде, да је био другачији печат, да се увијек уносио број протокола, а који недостаје у том налазу, те да није било уобичајено да се уноси и тачан сат извршеног љекарског прегледа, а који је у спорном налазу наведен. Надаље, налази вјештака графолога и то оптужбе Љ. Г. и М. Р., кога је суд ангажовао, су сагласни у закључку да постоје подударне опште и индивидуалне карактеристике скриптора спорног налаза, др. Ф. М., али се разлике, код неспорних узорака у којима се уочава скрипторова виталност и спонтаност (писаних у исто вријеме 29.12.1993. године у књизи Протокола болесника у Заводу за ... Ј. – М.), огледају у општем визуелном ефекту, видљивом тремору приликом писања, начину извођења појединих конститутивних елемената рукописа, те да 29.12.1993. година, није вријеме, нити приближно вријеме, када је тај налаз писан.

Слиједом тога, без основа су они приговори из жалби, којима се оспорава квалитет оба ова налаза, кроз тврдњу да су вјештаци Љ. Г. и М. Р. пристрасни, јер су запослени у МУП РС, односно МУП Федерације БиХ, и да нису компетентни, те да је било основа за прихватање налаза вјештака одбране, Д. Б., по коме је спорни налаз писан у оно вријеме које је у њему наведено, а уочене разлике у спорном и неспорном рукопису др. Ф. М., су узроковане неравнинама подлоге на којој је скриптор сачинио спорни налаз.

Цијенећи све наведено, без основа су и приговори из жалбе браниоца оптуженог Д. П., којима се оспорава правилност одлуке првостепеног суда (донесене на основу одредбе члана 278. став 2. ЗКП- Пречишћени текст) и ваљаност датих разлози за одбијање приједлога и саслушање свједока др. М. А., које је одбрана предлагала на околности настанка и узрока тремора код скриптора спорног „налаза и мишљења“ др. Ф. М., јер и овај суд налази да је

извођење тог доказа било непотребно, са аспекта свих других спроведених доказа и утврђења одлучних чињеница.

Надаље, тачне су тврдње изнесене у жалби оптужених и њихових бранилаца, да је у записнику о увиђају констатовано да је десно од леша М. О., на путу, пронађена једна чаура аутоматског оружја калибра 7,62 мм. Међутим, тиме није доведена у сумњу правилност закључка побијане пресуде, да је овај оштећени (као и брачни супружници С. и А. К., у чијој кући нису пронађене чауре приликом увиђаја, нити је обдукција тијела и ових оштећених вршена), лишен живота из пиштоља. Наиме, свједок Н. Ш., потврђује да је код обојице оптужених критичне вечери видио пиштољ калибра 7,62 мм, док је свједок Д. Т. пиштољ видио само код оптуженог М. М., те да се из куће породице К., а када су унутра били оптужени, чула два или три пуцња који су били „тупи, пиштољски“ (што је потврдио Ш.), након чега су изашли и рекли да су их убили, да је оптужени М. М., искорачио из возила којим су сви заједно напуштали лице мјеста, те пуцао у човјека који је наишао путем. Овакав начин извршења дјела и врсту употријебљеног ватреног оружја у потпуности је потврдио свједок В. М., који је са удаљености од око десет метара, са прозора своје породичне куће, посматрао сам чин убиства свог комшије, оштећеног М. О., и потврдио да је видио пиштољ у руци особе која је искорачила из возила са сувозачеве стране, те да је оштећени пао, погођен у главу. Нема сумње да се оваквим сагласним исказима свједока очевидаца морала поклонити вјера у потпуности, дакле и у оном дијелу у коме на идентичан начин потврђују да је оштећени М. О. убијен из пиштоља, и то је правилно учинио првостепени суд, јер сви ови свједоци заједно, супротно жалбеним приговорима, нису компромитовани тиме што је у записнику о увиђају констатовано да се ради о чаури аутоматског оружја, јер коначно, непосредним опажањем на лицу мјеста и без помоћи стручног лица из одговарајуће области, није могуће са сигурношћу утврдити из које врсте ватреног оружја потиче пронађена чаура.

Ради тога су неосновани и они жалбени приговори, којима се оспорава правилност утврђења побијане пресуде у погледу средства извршења дјела, и закључак да је оштећени М. О. убијен из пиштоља, а којим приговорима се првенствено настоји довести у сумњу вјеродостојност исказа свједока очевидаца Н. Ш., Д. Т. и В. М., па тиме оспорити правилност чињеничне основе те пресуде у цјелини, дакле и закључак да су оптужени извршиоци кривичног дјела за које су оглашени кривим.

Како се приговори из жалбе браниоца оптуженог Д. П. о погрешној примјени кривичног закона заснивају на чињеничним недостацима побијане пресуде, које по оцјени овог суда из наведених разлога та пресуда не садржи, то ни овом жалбеном основу побијања пресуде, нема мјеста.

Приговори из жалбе браниоца оптуженог М. М., и тврдња да је првостепени суд повриједио кривични закон на штету оптуженог, јер приликом доношења побијане пресуде нису примјењене одредбе о одмјеравању казне за кривична дјела извршена у стицају, нису основане. Ово ради тога, јер је оптужени издржао казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година, изречену пресудом Основног суда у Бањој Луци број: К-80/95 од 27.5.1996. године, због кривичног дјела убиства из члана 36. став 2. тачка 4. КЗ РС- посебни дио, ради чега није било услова за примјену одредби члана 48. и 49. КЗ РС- општи дио.

У жалбама бранилаца оптужених је наведено да се првостепена пресуда побија и због одлуке о казни, али су аргументи за овај жалбени основ у образложењу тих жалби, потпуно изостали.

Ради тога је овај суд, у вези са тим жалбама, те жалбама оптужених, којима се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, а у смислу одредбе члана 322. ЗКП - Пречишћени текст и проширеног дејства жалбе, испитао побијану пресуду у одлуци о казни, налазећи да је првостепени суд правилно утврдио све околности, садржане у одредби члана 41. став 1. КЗ РС-општи дио, које су од значаја за висину казне и дао им правилан значај. Разлоге за такав закључак, као ваљано образложене, овај суд прихвата, јер су казне затвора по првостепеној пресуди, одмјерене у законом прописаним границама за кривично дјело за које су оптужени том пресудом оглашени кривим, те уз правилну оцјену свих олакшавајућих и отежавајућих околности. Слиједом тога, и овај суд налази, да ће се изреченим казнама остварити општа сврха кажњавања, прописана у одредби члана 33. КЗ РС- општи дио.

Како из наведених разлога, жалбе оптужених и њихових бранилаца нису основане, то је примјеном члана 327. ЗКП - Пречишћени текст, овај суд жалбе одбио и првостепену пресуду потврдио.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
др Вељко Икановић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић